

Doğa Sporları (Kampçılık) Deneyimi Yaşayan Bireylerin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi

Ayla KARAKULLUKÇU¹ Piyami ÇAKTO² Oğuzhan YÜKSEL³ Ercan ŞİRİN⁴

1 Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-2462-514X.

2 Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID ID: 0000-0002-8675-3753.

3 Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-4172-8298.

4 Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kütahya, ORCID ID: 0000-0002-5262-4339.

Makale Bilgisi

ÖZET

Gönderim Tarihi:

18.09.2023

Kabul Tarihi:

25.09.2023

Yayın Tarihi:

11.10.2023

Amaç: Bu çalışmanın amacı doğa sporları (kampçılık) deneyimi yaşayan bireylerin sosyalleşme düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemektir. **Yöntem:** Araştırma deseni olarak nicel yaklaşımın genel tarama modellerinden kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan ve kampçılık ile ilgilenen katılımcılar oluşturmaktadır. Örneklem grubu kolaydan örnekleme yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışmaya 374 erkek, 135 kadın olmak üzere toplamda 509 birey katılmıştır. Ölçme aracı olarak Karakullukçu (2020) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan "İşitme Engelliler İçin Sosyalleşme Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilere Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmış olup elde edilen sonuçlar normal dağılım göstermemesine rağmen çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri incelendiğinde -3 ila +3 arasında olmasından dolayı verilerin normal dağılıma sahip olduğu kabul edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında elde edilen verilere bağımsız örneklem testi (T-testi) ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) uygulanmıştır. İkinci seviye testi olarak Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır. Bulgular $p < 0.05$ anlamlılık değerine göre değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Cinsiyet, düzenli spor yapma, ekonomik durum, kamp deneyimi değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilirken, öğrenim düzeyi ve kamp yeri değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. **Sonuç:** doğa sporları (kampçılık) deneyimi yaşayan bireylerin sosyalleşme becerileri çeşitli değişkenlere göre farklılık göstermektedir. Bireylerin sosyalleşme düzeylerinin artırılabilmesi için yerel yönetimlerin ve gençlik merkezlerinin doğa sporları kapsamındaki etkinliklere ağırlık vermesi bu tür etkinliklerin yapılmasına teşvik edici uygulamalar geliştirmesi önerilmektedir

Anahtar Kelimeler: Doğa Sporları, Kampçılık, Sosyalleşme

Investigation of The Socialization Levels of Individuals with Outdoor Sports (Camping) Experience

Article Info

ABSTRACT

Sending date:

18.09.2023

Purpose: The aim of this study is to examine the socialization levels of individuals who experience nature sports (camping) according to various variables. **Methods:** The cross-sectional survey model, one of the general survey models of the quantitative approach, was used as the research design. The research group consists of participants who live in different provinces of Turkey and are interested in camping. The sampling group was obtained by the convenience sampling method. A total of 509 individuals, 374 men and 135 women, participated in the study. The "Socialization Scale for the Hearing Impaired", whose validity and reliability study was conducted by

---

Acceptance Date:	Karakullukçu (2020), was used as the measurement tool. Kolmogorov-Smirnov normality test was applied to the data obtained, and although the results obtained did not show a normal distribution, when the skewness and kurtosis values were examined, it was accepted that the data had a normal distribution because they were between -3 and +3. In light of these results, independent sample test (T-test) and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) were applied to the data obtained. As the second level test, the Tukey test, one of the Post Hoc tests, was applied. Findings were evaluated according to the significance value of $p<0.05$. Findings: While significant differences were detected according to the variables of gender, regular sports, economic status and camp experience, no significant difference was found according to the variables of education level and camp location. Conclusion: The socialization skills of individuals who experience nature sports (camping) vary according to various variables. In order to increase the socialization levels of individuals, it is recommended that local governments and youth centers focus on activities within the scope of nature sports and develop practices that encourage such activities.
25.09.2023	
Release Date:	
11.10.2023	

Keywords: Camping, Outdoor Sports, Socialization

GİRİŞ

İnsanlar içerisinde buldukları şehir yaşamının getirdiği ağır yüklerden kurtulmak, doğayı dinlemek ve keşfetmek, kendilerini dinleyip yalnız kalmak, derin düşünmek, yeni insanlarla tanışıp yeni ortamlar keşfetmek, fiziksel dayanıklılık elde etmek ve bunları sürdürmek, sağlıklı olmak gibi farklı sebeplerden dolayı rekreatif zamanlarını açık alan aktivitelerine katılarak değerlendirmeyi tercih etmektedirler (Meraki, 2019). Açık alan faaliyetleri kentlerdeki parklar, şehir dışındaki ovalar, dağlar, ormanlar, nehirler gibi mekanlarda gerçekleştirilmektedir. Doğanın kendisinin kaynak olarak kullanıldığı açık alan aktiviteleri doğa sporları için geniş yer tutmaktadır (Kalkan, 2012). Doğa sporları, bireyleri doğayla bir araya getiren uygulaması büyük heyecan ve haz sağlayan ve doğa özlemine ortaya çıkararak spor dalıdır (Mengütay, 2003). Bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımını sağlayan spor, bir sosyal etkinlik olması nedeniyle bireyin sosyalleşmesinde ve sosyal becerilere sahip olmasından önemli bir role sahiptir. Gelişmiş toplumlarda sporun genellikle kolektif bir etkinlik olduğu düşünüldüğünde birey, spor ile ilgilenen çeşitli insan gruplarıyla sportif etkinlikler aracılığıyla sosyal ilişkilere girebilmektedir (Çakto ve Görgüt, 2023). Sosyalleşmede önemli bir araç olan spor, bireylerin toplumsal, duygusal ve fiziksel bakımdan gelişmesine imkân sağlayarak bireyin toplum içerisinde yer edinmesine katkıda bulunmaktadır. Tüm bunların yanında spor, insanlara sosyal ve kişisel aidiyet ve grup üyeliği duygusu vermesiyle bireyin sosyalleşmesine yardımcı olan özel bir alandır. Sporun içerisinde bireyin kendini ifade edebileceği bir alanın olması, fiziksel etkinliklere katılması, bireyin sosyalleşme sürecinde yer almasına fırsat tanıyarak psiko-sosyal bakımdan gelişmelerine yardımcı olmaktadır (Aksoy, Bakış ve Ünveren, 2012). Teknolojinin beraberinde getirdiği hareketsiz yaşam biçimi ve büyük şehirlerde yaşamının yarattığı olumsuz yaşam koşulları bireylerin sosyal ilişkilerine de yansımaktadır. Kentsel yaşamın getirdiği uzun saatleri içeren çalışma hayatı, gürültülü bir çevre ve aşırı kalabalık, sanayileşme alanındaki gelişmeler sonucu oluşan çevre kirliliği, fiziksel, ekonomik ve sosyo-psikolojik baskılar gibi faktörlerden dolayı insanlar kırsal alanlar olarak nitelendirilen ve açık hava rekreasyon alanlarının bulunduğu doğa temelli turizm destinasyonlarını daha çok tercih etmektedirler. Bu tercihlerden dolayı insanların

odak noktası doğayla bağlantı kurmak, rahatlamak, huzur bulmak ve sosyalleşmek için gerçekleştirilebilecek doğa temelli aktivitelere yönelmektir (Tütüncü ve Kuşluvan, 1997). Doğayı, açık hava alanlarını, yeni yerler ve insanlar keşfetmeyi seven birçok insan için kampçılık faaliyetleri popüler aktivitelerdir. Kamp, bireysel ifadelerle uyacak şekilde çok çeşitli biçimler alabilen kitlesel bir cazibe etkinliğidir. Aynı zamanda kamp yapmak, kendine güven ve inisiyatif niteliği geliştirmek, kampçıları doğa ile yakın ilişkilere sokmak ve onlara gündelik varoluşların öneminden ve karmaşıklıklarından kaçmak için basit bir hayata açılmasında en büyük eğitimsel değere sahip bir maceradır. Bir yerden bir yere gitmenin ucuz bir yolu olarak görülen kamp, içsel olarak ödüllendirici, kendi hedeflerini ve motivasyon kaynaklarını içeren kendine özgü amacı olan bir rekreasyon, serbest zaman ve turizm faaliyetidir (Öztürk, 2019). Kampçılık ifadesi, genellikle açık havada kamp yapan ve doğal çevreyle etkileşime giren insanları kapsar. Sosyalleşme ise, insanların sosyal ilişkilerini geliştirmek, yeni arkadaşlar edinmek için bir araya geldikleri süreci ifade eder. Sosyalleşme süreci sayesinde toplumun kültürü yeni nesillere intikal etmekte ve yine bu süreç toplum kültürünün en önemli kısımlarından birini oluşturmaktadır. Sosyalleşme, insanı sosyal sistemin üyesi haline getiren süreçtir (Koştaş, 1987). Balcı (2000), Sosyalleşmeyi bireyin yeni bir durumun parçası olmasını, dışarıdan ziyade içeriden biri olmasını sağlayan bir değişim süreci olarak ifade etmektedir. Bu iki kavram bir araya geldiğinde, insanlar gruplar halinde kamp kurar ve bu süreçte birbirleriyle etkileşim içerisine girerler. Bu, yeni arkadaşlar edinmek, mevcut ilişkileri güçlendirmek ve doğayla daha fazla bağlantı kurmak için mükemmel bir fırsattır. Genellikle her yaştan ve kökenden bireylerin, bulunduğu bu ortamlarda benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışma fırsatı doğar. Kamp yaparken ekip ruhu gelişir ve ekip çalışması becerilerin gelişmesinde yardımcı olur. Birlikte yemek yapmak, çadır kurmak, doğada yürüyüş yapmak gibi aktiviteler insanlar arasındaki işbirliğini ve iletişimi geliştirir. Ayrıca açık havada fiziksel aktiviteyi de teşvik ettiği için sağlıklı yaşam açısından da oldukça önemlidir. Çalışmamızda, doğa sporları kapsamında kampçılık deneyimi olan bireylerin sosyalleşme düzeyi çeşitli değişkenlere göre incelenmiş olup, ilgili alana katkı sağlayacağı umulmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, kampçılık deneyimi yaşayan bireylerin sosyalleşme düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemek amacıyla nicel yaklaşımın genel tarama modellerinden kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri çok sayıda elemanın oluşturduğu bir evrende, evrene ilişkin genel bir düşünceye sahip olmak amacıyla evrenin tamamı veya ondan alınacak bir örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir. Kesitsel tarama modeli, çalışmada yer alan ve betimlenecek olan değişkenlerin tek seferde ölçülerek verilerin elde edildiği bilimsel araştırmalardır (Büyüköztürk, vd., 2014; Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012; Karasar, 2005).

Araştırma Grubu

Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan ve kampçılık ile ilgilenen katılımcılar oluşturmaktadır. Örneklem grubu kolaydan örneklem yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışmaya 374 erkek, 135 kadın olmak üzere toplamda 509 birey katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

İki bölümden oluşan ölçme aracının birinci bölümünde katılımcıların demografik bilgilerine yönelik hazırlanan sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise katılımcıların sosyalleşme düzeylerini belirlemek amacıyla Karakullukçu (2020) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan "İşitme Engelliler İçin Sosyalleşme Ölçeği" bulunmaktadır. Beşli likert tipi olan ölçme aracı (1: Hiç Katılmıyorum, 2: Az Katılıyorum, 3: Kısmen Katılıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Tamamen Katılıyorum), toplamda 4 alt boyut ve 20 maddeden oluşmaktadır. Birinci alt boyut olan Sosyal Uyum alt boyutunun Cronbach Alpha katsayısı .83, ikinci alt boyut olan Girişkenlik alt boyutunun Cronbach Alpha katsayısı .72, üçüncü alt boyut olan Kültürel Uyum alt boyutunun Cronbach Alpha katsayısı .82, dördüncü alt boyut olan Arkadaşlık alt boyutunun Cronbach Alpha katsayısı .69, ve Toplam Puanlanın Cronbach Alpha katsayısı .89 olarak belirlenmiştir (Karakullukçu, 2020). Ölçekten alınan puanların artış göstermesi sosyalleşme düzeyinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Araştırma kapsamında verilerin toplanabilmesi için gerekli izinler alındıktan sonra veri toplama aracı çevrimiçi hale dönüştürülmüş olup ilgili katılımcılara Google Form aracılığıyla gönderilmiştir. Çalışmada gönüllü katılım esas alınmış ve araştırmaya dahil olan katılımcılardan çevrimiçi onam alınmıştır. Çevrimiçi onam vermeyen katılımcıların verileri çalışmaya dahil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler Excel programına aktarıldıktan sonra eksik bilgi veren katılımcılar çalışmadan çıkarılmıştır. Düzenlenmiş olan veriler SPSS 23.0 paket programına aktararak çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri incelendiğinde -3 ila +3 arasında olmasından dolayı verilerin normal dağılıma sahip olduğu kabul edilmiştir (Jondeau ve Rockinger, 2003). Verilere bağımsız örneklem testi (T-testi) ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) uygulanmıştır. İkinci seviye testi olarak Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular $p < 0.05$ anlamlılık değerine göre yorumlanmıştır.

BULGULAR

Araştırmamızın amacı kapsamında katılımcıların sosyalleşme düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelenmiş olup veri analizleri sonuçları sunulmuştur.

Tablo:1 Cinsiyet Değişkenine İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
-------	----------	---	------	----	---	---

Sosyal Uyum	<i>Erkek</i>	374	26.76	4.609	-1.392	.166
	<i>Kadın</i>	135	27.47	5.210		
Girişkenlik	<i>Erkek</i>	374	15.53	2.526	-1.034	.302
	<i>Kadın</i>	135	15.80	2.728		
Kültürel Uyum	<i>Erkek</i>	374	20.93	3.205	-2.040	.042*
	<i>Kadın</i>	135	21.58	3.170		
Arkadaşlık	<i>Erkek</i>	374	16.60	2.253	-.943	.346
	<i>Kadın</i>	135	16.81	2.249		
Toplam Puan	<i>Erkek</i>	374	79.83	10.48	-1.705	.089
	<i>Kadın</i>	135	81.67	11.50		

p<0.05*

Tablo1 incelendiğinde cinsiyet değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, girişkenlik, arkadaşlık alt boyutu ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmazken, kültürel uyum alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Ortalama değerlere bakıldığında anlamlı farklılığın kadın katılımcıların lehine olduğu görülmektedir.

Tablo:2 Öğrenim Düzeyi Değişkenine İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyut	Öğrenim Düzeyi	N	Ort.	SS	t	p
Sosyal Uyum	<i>Lise</i>	119	27.44	4.991	1.279	.201
	<i>Üniversite</i>	390	26.80	4.712		
Girişkenlik	<i>Lise</i>	119	15.76	2.763	.780	.436
	<i>Üniversite</i>	390	15.55	2.525		
Kültürel Uyum	<i>Lise</i>	119	21.04	3.484	-.227	.820
	<i>Üniversite</i>	390	21.12	3.120		
Arkadaşlık	<i>Lise</i>	119	16.89	2.164	1.335	.183
	<i>Üniversite</i>	390	16.58	2.275		
Toplam Puan	<i>Lise</i>	119	81.15	10.85	.960	.337
	<i>Üniversite</i>	390	80.06	10.76		

Tablo2 incelendiğinde öğrenim düzeyi değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, girişkenlik, kültürel uyum, arkadaşlık alt boyutlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo:3 Düzenli Spor Yapma Değişkenine İlişkin One-Way ANOVA Sonuçları

Boyut	Spor Yapma	N	Ort.	SS	F	p	Fark
Sosyal Uyum	<i>Hayır (a)</i>	206	25.54	4.989	7.222	.000**	a-c a-e a-f b-a d-a
	<i>1 Yıldan Az (b)</i>	54	26.98	4.842			
	<i>1-2 Yıl (c)</i>	25	28.96	4.056			
	<i>3-4 Yıl (d)</i>	24	27.50	4.520			
	<i>5-6 Yıl (e)</i>	37	28.54	4.986			
	<i>7 Yıl ve Üstü (f)</i>	163	27.97	4.105			
	Girişkenlik	<i>Hayır (a)</i>	206	15.07			
<i>1 Yıldan Az (b)</i>		54	15.50	2.560			
<i>1-2 Yıl (c)</i>		25	16.72	2.424			
<i>3-4 Yıl (d)</i>		24	15.83	2.581			
<i>5-6 Yıl (e)</i>		37	15.62	2.792			
<i>7 Yıl ve Üstü (f)</i>		163	16.09	2.400			
Kültürel Uyum		<i>Hayır (a)</i>	206	20.55	3.301	2.957	.012*
	<i>1 Yıldan Az (b)</i>	54	20.87	3.296			
	<i>1-2 Yıl (c)</i>	25	21.56	3.136			
	<i>3-4 Yıl (d)</i>	24	20.79	3.243			
	<i>5-6 Yıl (e)</i>	37	22.00	2.905			
	<i>7 Yıl ve Üstü (f)</i>	163	21.64	3.021			
	Arkadaşlık	<i>Hayır</i>	206	16.52	2.264		
<i>1 Yıldan Az</i>		54	16.44	2.400			
<i>1-2 Yıl</i>		25	17.16	2.640			
<i>3-4 Yıl</i>		24	17.33	1.880			
<i>5-6 Yıl</i>		37	16.64	2.071			
<i>7 Yıl ve Üstü</i>		163	16.71	2.212			

	Hayır (a)	206	77.71	11.18			
	1 Yıldan Az (b)	54	79.79	10.49			
Toplam Puan	1-2 Yıl (c)	25	84.40	10.08	5.035	.000**	a-c a-f
	3-4 Yıl (d)	24	81.45	9.934			
	5-6 Yıl (e)	37	82.81	10.94			
	7 Yıl ve Üstü (f)	163	82.42	9.858			

p<0.01**, p<0.05*

Tablo3 incelendiğinde düzenli spor yapma değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, girişkenlik, kültürel uyum alt boyunlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusuysen, arkadaşlık alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ortalama puanlara bakıldığında sosyal uyum, girişkenlik, kültürel uyum alt boyutunda ve toplam puanda düzenli olarak spor yapmayan katılımcılar ile diğer katılımcılar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo:4 Ekonomik Durum Değişkenine İlişkin One-Way ANOVA Sonuçları

Boyut	Ekonomik Durum	N	Ort.	SS	F	p	Fark
Sosyal Uyum	Kötü	58	26.96	5.008	1.243	.289	
	Orta	316	26.72	4.693			
	İyi	135	27.49	4.877			
Girişkenlik	Kötü	58	15.29	2.622	1.824	.162	
	Orta	316	15.51	2.540			
	İyi	135	15.94	2.643			
Kültürel Uyum	Kötü	58	21.05	3.289	.011	.989	
	Orta	316	21.10	3.185			
	İyi	135	21.12	3.242			
Arkadaşlık	Kötü (a)	58	15.94	2.416	4.108	.017*	a-c
	Orta (b)	316	16.66	2.191			
	İyi (c)	135	16.95	2.268			
Toplam Puan	Kötü	58	79.25	11.27	1.265	.283	
	Orta	316	80.00	10.55			
	İyi	135	81.52	11.07			

p<0.05*

Tablo4 incelendiğinde ekonomik durum değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, girişkenlik, kültürel uyum alt boyunlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusu değilken, arkadaşlık alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ortalama puanlara bakıldığında arkadaşlık alt boyutunda ekonomik durumu kötü olan katılımcılar ile ekonomik durumu iyi olan katılımcılar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo:5 Kamp Deneyimi Değişkenine İlişkin One-Way ANOVA Sonuçları

Boyut	Kamp Deneyimi	N	Ort.	SS	F	p	Fark
Sosyal Uyum	1 Kez (a)	183	26.16	4.763	3.693	.012*	a-d
	2-5 Kez	136	26.90	4.396			
	6-9 Kez	30	28.43	4.384			
	10 Kez ve Üstü (d)	160	27.61	5.057			
Girişkenlik	1 Kez (a)	183	15.39	2.605	1.994	.114	
	2-5 Kez	136	15.38	2.503			
	6-9 Kez	30	15.86	2.687			
	10 Kez ve Üstü (d)	160	15.98	2.575			
Kültürel Uyum	1 Kez (a)	183	20.59	3.167	3.155	.025*	a-d
	2-5 Kez	136	21.09	3.159			
	6-9 Kez	30	21.60	3.113			
	10 Kez ve Üstü (d)	160	21.60	3.241			
Arkadaşlık	1 Kez (a)	183	16.45	2.242	1.105	.347	
	2-5 Kez	136	16.62	2.244			
	6-9 Kez	30	17.00	1.929			
	10 Kez ve Üstü (d)	160	16.85	2.320			
Toplam Puan	1 Kez (a)	183	78.61	10.81	3.576	.014*	a-d

2-5 Kez	136	80.00	10.07
6-9 Kez	30	82.90	10.77
10 Kez ve Üstü (d)	160	82.05	11.07

p<0.05*

Tablo5 incelendiğinde kamp deneyimi değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, kültürel uyum alt boyunlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusuysen, arkadaşlık ve girişkenlik alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ortalama puanlara bakıldığında sosyal uyum, kültürel uyum alt boyutunda ve toplam puanda en az 1 kez kamp deneyimi yaşayan katılımcılar ile 10 kez ve üstü deneyime sahip olan katılımcılar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo:6 Kamp Yeri Tercihi Değişkenine İlişkin One-Way ANOVA Sonuçları

Boyut	Kamp Yeri Tercihi	N	Ort.	SS	F	p
Sosyal Uyum	Dağlardaki Özel Kamp Alanları	93	27.05	4.630	.999	.393
	Deniz Kenardaki Özel Kamp Alanları	125	26.96	5.121		
	Dağlardaki Doğal Alanlar	193	26.57	4.538		
	Deniz Kenarlarındaki Doğal Alanlar	98	27.59	4.938		
Girişkenlik	Dağlardaki Özel Kamp Alanları	93	15.56	2.379	.527	.664
	Deniz Kenardaki Özel Kamp Alanları	125	15.47	2.795		
	Dağlardaki Doğal Alanlar	193	15.55	2.573		
	Deniz Kenarlarındaki Doğal Alanlar	98	15.88	2.515		
Kültürel Uyum	Dağlardaki Özel Kamp Alanları	93	20.86	3.143	.762	.516
	Deniz Kenardaki Özel Kamp Alanları	125	21.35	3.382		
	Dağlardaki Doğal Alanlar	193	20.94	3.247		
	Deniz Kenarlarındaki Doğal Alanlar	98	21.33	2.953		
Arkadaşlık	Dağlardaki Özel Kamp Alanları	93	16.76	2.061	.324	.808
	Deniz Kenardaki Özel Kamp Alanları	125	16.77	2.419		
	Dağlardaki Doğal Alanlar	193	16.55	2.290		
	Deniz Kenarlarındaki Doğal Alanlar	98	16.60	2.147		
Toplam Puan	Dağlardaki Özel Kamp Alanları	93	80.24	10.19	.619	.603
	Deniz Kenardaki Özel Kamp Alanları	125	80.56	11.70		
	Dağlardaki Doğal Alanlar	193	79.63	10.50		
	Deniz Kenarlarındaki Doğal Alanlar	98	81.41	10.72		

Tablo6 incelendiğinde kamp yeri tercihi değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, kültürel uyum, girişkenlik, arkadaşlık alt boyunlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Katılımcıların sosyal uyum, girişkenlik, toplam puan ve arkadaşlık alt boyutlarında cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı, kültürle uyumda ise kadın katılımcıların lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Kültürel adaptasyonun bireysel aşamaları, grup gelişiminin tipik aşamalarıyla iç içe geçmiştir. Açık hava programları, kültürler arası adaptasyon ve grup gelişimi modellerini proaktif bir şekilde kullanarak katılımcıların kültürel uyum becerilerini oldukça kolaylaştırabilmektedir (Fabrizio ve Neill, 2005). Doğan ve ark. (2018)'nin yapmış olduğu çalışmada, sosyalleşme sonuçları cinsiyete göre incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı olmasa da kadınların erkeklerden daha yüksek puan aldığı bulunmuştur. Çınar (2018)'in yürüttüğü araştırmada, sosyalleşme açısından kız öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Rekreatif faaliyetlerde geçirilen zamanın sosyal düzey üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Kaya ve Tuncel (2019)'in yürüttüğü çalışmada, cinsiyete göre sosyalleşme

düzeyi kadın öğrenciler lehinde anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Araştırma sonuçlarıyla literatür benzerlik arz etmekle birlikte; kampçılık vb. rekreatif amaçlı etkinliklerde kadın katılımcıların daha aktif rol üstlendiği ve kültürel etkileşimlerinin daha baskın olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların sosyal uyum, girişkenlik, arkadaşlık, toplam puan ve kültürle uyum alt boyutlarında öğrenim durumuna göre anlamlı değişim olmamıştır. Buyrukoğlu ve Özdemir (2023)'in uluslararası öğrencilerin sosyalleşme sürecindeki spor aktivitelerinin rolü üzerine yönelik çalışması sonucunda; eğitim düzeyi, yaş ve spor yapma durumu değişkenlerinde anlamlı değişim tespit edilmemiştir. Literatürde rekreatif amaçlı sporun ön plana çıktığı görülmektedir. Ancak kampçılık gibi etkinliklerin yapılış nedenine bağlı olarak öğrenim düzeyinin etkisinin baskın rol oynamadığı ve sosyalleşme etkileşiminin öne çıktığı düşünülmektedir.

Katılımcıların sosyal uyum, girişkenlik, toplam puan ve kültürle uyum alt boyutlarında spor yapma durumu göre anlamlı düzeyde etkileşim olduğu görülmüştür. Arkadaşlık alt boyutunda ise anlamlı yönde değişim olmadığı tespit edilmiştir. Spor yapan bireylerin yapmayanlara göre daha yüksek sosyalleşme puanlarına sahip olduğu görülmektedir (Theberge, 2000; Şahan, 2008). Özdiç (2005) spor eğitimi alan kadınların erkeklere oranla daha fazla sosyalleşmeye inandıklarını ifade etmektedir. Yılmaz (2006)'ın doğa sporlarının sosyal uyuma etkisine yönelik çalışmasında benzer sonuçlar görülmüştür. Harman (2012)'nin sırt çantalı turistlerin seyahat motivasyonları ve sırt çantalılığa ilgilenimleri arasındaki ilişki incelendiği çalışmada; ilgilenimin sosyalleşme üzerinde pozitif yönde etkileşime yol açtığını belirtmektedir. Öztürk vd. (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmada spor yapanların daha etkin bir iletişim becerisine sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürle çalışma sonuçları paralellik arz etmektedir ve sporun sosyalleştirici özelliğinin yansımaları olduğu söylenebilir.

Katılımcıların ekonomik durum değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, girişkenlik, kültürel uyum alt boyutlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusu değilken, arkadaşlık alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Esentaş (2015) yapmış olduğu çalışmada, gençlik kampı uygulamalarına katılan kız öğrencilerin sosyalleşmesi ve iletişim kurma becerilerine katkı sağladığını tespit etmiştir. Rekreatif etkinliklerle sosyalleşmenin, bireysel iletişim becerileri üzerinde anlamlı bir değişim olduğu sonucuna da ulaşılmıştır (Koçyiğit ve ark.,2018).

Katılımcıların kamp deneyimi değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, kültürel uyum alt boyutlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusuysen, arkadaşlık ve girişkenlik alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. "Kampçılık", doğayla temasa geçmeyi ve hayatta kalma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir aktivitedir. Bu aktivite alternatif konaklama veya yaşam tarzı olarak bilinir ve stresten kaçış, sosyalleşme, özgürlük ve keşifle motive edilir (Brooker ve Joppe, 2013). Serçek ve Serçek (2015) tarafından üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılım eğilimlerini ve bireylerin boş zamanlarında

katıldıkları rekreasyonel etkinliklerin kişisel sosyalleşme durumlarını ne ölçüde etkilediğini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada, bireysel farklılıklara rağmen rekreasyonel etkinliklere katılımın sosyalleşme ve bütünleşme özellikleri taşıdığı bulunmuştur. Kamp yapan bireylerde sürece bağlı olarak deneyimin artması sosyalleşmeye olumlu yönde katkı verdiği düşünülmektedir.

Katılımcıların kamp yeri tercihi değişkenine bağlı olarak sosyal uyum, kültürel uyum, girişkenlik, arkadaşlık alt boyunlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. And ve Kouthouris (2005)'nin yaz çocuk kamplarına katılıma yönelik çalışmasında, erkekler etkinliklere katılım boyutunda daha yüksek puan alırken, kızlar sosyalleşme ve kamp deneyimi boyutlarında daha yüksek puan almıştır. Kamp yerlerinin tercih edilmesinde; ulaşım, zorluk derecesi vb. durumlar etkilidir. Kamp yerinin sosyalleşme yönünden katkısı olmadığı tespit edilmiştir. Ancak kamp yerlerindeki rutin işleyişe bağlı tecrübe kazanımı ve macera arama ruhu önem arz ettiği düşünülmektedir. Sonuç olarak; doğa sporları (kampçılık) deneyimi yaşayan bireylerin sosyalleşme becerileri çeşitli değişkenlere göre farklılık göstermektedir. Bireylerin sosyalleşme düzeylerinin arttırılabilmesi için yerel yönetimlerin ve gençlik merkezlerinin doğa sporları kapsamındaki etkinliklere ağırlık vermesi bu tür etkinliklerin yapılmasına teşvik edici uygulamalar geliştirmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Aksoy, R. Bakış, M. Ünveren, M. (2012). Spor sosyolojisi. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

And, K. A., & Kouthouris, C. (2005). Personal incentives for participation in summer children's camps: Investigating their relationships with satisfaction and loyalty. *Managing Leisure*, 10(1), 39-53.

Balcı, A. (2000). Örgütsel Sosyalleşme: Kuram, strateji ve taktikler. Pegem Akademik Yayıncılık, Ankara.

Brownne, A. L., Jack, T. & Hitchings, R. (2019). Already existing' sustainability experiments: lessons on water demand, cleanliness practices and climate adaptation from the UK Camping Music Festival. *Geoforum*, 103, 16-25.

Buyrukoğlu, E., & Özdemir, M. (2023). Uluslararası Öğrencilerin Sosyalleşme Sürecindeki Spor Aktivitelerinin Rolü. *Beden Eğitimi Spor Sağlık ve Efor Dergisi (BESSED)*, 2(2), 128-142.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.

Çakto, P. ve Görgüt, İ. (2023). Bireylerde sosyal uyum ve spor. Topçu, H. (ed.), *Spor Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar VII içinde (79-88)*. Konya.

Çınar, M. (2018). Rekreatif faaliyetlere katılan 9-14 yaş grubunun benlik saygısı ve sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi, Yayımlanmamış Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Doğan, E., Yılmaz, A. K., Kabadayı, M., & Mayda, M. H. (2018). Spor bilimleri öğrencileri ile farklı fakültelerde okuyan öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Kafkas Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (22), 403-411.

Esentaş M (2015). Gençlik kampı uygulamalarına katılan kız öğrencilerde öz-farkındalık ve liderlik becerilerinin gelişimi; doğa kampı örneği. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.

Fabrizio, S. M., & Neill, J. T. (2005). Cultural adaptation in outdoor programming. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 9, 44-56.

Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education (Vol. 8). New York: McGraw Hill.

Harman, S. (2012). Sırtçantalı turistlerin seyahat motivasyonları ve ilgilenimleri: İstanbul'a gelen sırtçantalı turistler üzerinde bir araştırma (Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Çanakkale.

Jondeau, E. ve Rockinger, M. (2003). Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence, and comovements. *Journal of Economic dynamics and Control*, 27(10), 1699-1737.

Kalkan, A. (2012). Açık alan rekreasyonu, doğa sporları yapan bireylerin bu sporları yapma nedenleri: Antalya örneği. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Karakullukçu, A. (2020). İşitme engelliler için sosyalleşme ölçeği geliştirme çalışması ve sporun sosyalleşme düzeyine katkısının incelenmesi (Doktora Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Kırıkkale.

Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi (17. Baskı). Ankara: Nobel yayın dağıtım, 81, 83.

Kaya, B., Tuncel, S. (2019). Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 20-31

Koçyiğit, M., Erdoğan, M., Mustafa, U., & Çınar, M. (2018). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklerle sosyalleşme düzeylerinin iletişim becerileri ve duygusal zekâları üzerine etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 966-988.

Koştaş, M. (1987). Sosyalleşme {Socialisation. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 29(1-4), 329-334.

Mengütay, S. (2003). Boş Zamanları Değerlendirme ve Doğa Sporları. 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Ankara: 259- 261.

Meraki, Ş.Z. (2019).Rekreatif amaçlı doğa sporlarının, spor yapan ve yapmayan bireyler üzerindeki yaşam kalitesine etkisi: Ankara ili örneği. (Yüksek lisans tezi),Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özdinç, Ö. (2005). Çukurova üniversitesi öğrencilerinin sporun ve spora katılımın sosyalleşmeyle ilişkisi üzerine görüşleri. *Sporometre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 77-84.

Öztürk, H. (2019). Kamp deneyiminin ziyaretçi memnuniyeti ve yeniden ziyaret etme niyeti üzerine etkileri: Gökçetepe Tabiat Parkı örneği. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Kırklareli.

Öztürk, Ö. T., Soy Türk, M., Ada, Daşdane, E. N. & Çamlıyer, H. (2011). Üniversite takımlarında sporcu olan öğrencilerle spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinin karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 43-53.

Serçek, S. ve Serçek, G. Ö. (2015). Serbest zaman etkinlikleri olarak üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılmaları ve sosyalleşmeleri arasındaki ilişki, *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 51, 1-21.

Şahan, H., (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *KMU İİBF Dergisi*, 10(15). pp.260278.

Theberge, N. (2000). Gender and sport. in: J. Coakley and E. Dunning (Ed.), London: Sage.

Tütüncü, Ö., & Kuşluvan, Z. (1997). Çevre sorunlarının doğada rekreasyon faaliyetlerine duyulan gereksinimi artırıcı etkisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 9-11.

Yılmaz, B. (2006). Doğa Sporlarına Katılımın Sosyal Bütünleşmeye Etkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Spor Anabilim Dalı. Ankara.